

Tiedonhallintataitojen opetussuunnitelma, Espoon suomenkielisen opetuksen tulosityksikkö (1.-9.lk)

	1.luokka	2.luokka	3.luokka	4.luokka	5.luokka	6.luokka
1.Määrittele aihe/ongelma - mihin ja mitä tietoa tarvitset?	Aiheen määrittelyä kuvin ja sanoin.	Ajatuskartan tekeminen valitusta aiheesta.	Kysymysten tekeminen ohjatusti valitusta aiheesta.	Omien kysymysten tekeminen valitusta aiheesta.	Oman aiheen valinta ja rajaaminen ohjatusti. Ajatuskartasta käsitekartta.	Oman aiheen valinta ja omatoiminen rajaaminen. Käsitekartta.
2. Etsi ja nimeä tiedonlähteet - mistä löydät tietoa?	Omat kokemukset, ihmiset, kuvakirjat.	Oppikirjat, lasten tietokirjat.	Lasten tietokirjat (aakkostus, sisällysluettelo, hakusanat), nimetyt internet-sivut.	Tietokirjat, nimetyt aihehakemistot. Hakusanojen rajaaminen ohjatusti.	Tietokirjat, lehdet, tietokannat. Hakusanojen omatoiminen rajaaminen.	Tietokirjat, lehdet, digitaalinen materiaali, tietokantoihin tutustuminen (PrettyLib, Helmet). Hakusanojen tarkentaminen.
3. Valitse tiedosta tarvitsemasi - oleellinen ja luotettava tieto	Ohjattu tiedon etsintä, toden ja epätoden erottaminen.	Tiedon etsintä annetusta materiaalista.	Tiedon luotettavuuden, tarkoituksenmukaisuuden arviointi.	Tiedon luotettavuus, tarkoituksenmukaisuus, ajankohtaisuus.	Tiedon luotettavuus, tarkoituksenmukaisuus, ajankohtaisuus, asenteellisuus.	Tiedon luotettavuus, tarkoituksenmukaisuus, ajankohtaisuus, asenteellisuus.
4. Järjestele tietoa - tee tiedosta oma kokonaisuus	Muistiinpanojen teko esim. piirtämällä.	Ajatuskartasta kirjoittaminen. Työn kokoaminen ohjatusti.	Muistiinpanojen tekeminen, oma kokonaisuus.	Muistiinpanojen tekeminen. Tiedon soveltaminen omaan työhön.	Tietojen yhdistely, tiivistäminen, ylä- ja alakäsitteet, syy- ja seuraus.	Tietojen yhdistely, tiivistäminen, ylä- ja alakäsitteet, syy- ja seuraussuhteet.
5. Esittele tuloksesi - johtopäätöksesi ja lähdemerkinnät	Omasta työstä kertominen. Lähteen merkintä: liite	Oman työn ohjattu esittäminen. Lähteen merkintä: liite	Eri esitystapoihin tutustuminen. Lähteen merkintä: liite	Oman esitystavan valitseminen ja ohjattu toteuttaminen. Lähteen merkintä: liite	Esityksen havainnollistaminen, esitystekniikka. Lähteen merkintä: liite	Esityksen havainnollistaminen monipuolisesti. Oma näkökulma. Internet-lähteen merkintä: liite
6. Arvioi prosessia ja työtä - miten onnistuit työssäsi?	Mikä onnistui? Mitä opin?	Mitä uutta opin? Muuttuiko käsitys asiasta?	Oman työskentelyn ohjattua arviointia, palaute.	Oman työskentelyn ohjattu arviointi, palaute.	Oman työn ja työskentelyn arviointia. Palaute.	Oman työn ja työskentelyn ohjaaminen itsearviointin ja palautteen perusteella.

Kirjaston käyttötaidot, Espoon suomenkielisen opetuksen tulosityksikkö (1.-9.lk)

	1.luokka	2.luokka	3.luokka	4.luokka	5.luokka	6.luokka
Koulukirjasto	<p>Koulukirjastoon tutustuminen, kirjaston säännöt, kirjastokortin hankkiminen, lainaamisen harjoittelu, lukutaitoon sopivien kirjojen lukemista.</p> <p>(Kunnari-lukudiplomi)</p>	<p>Koulukirjaston käytön harjoittelu, lukutaitoon sopivien kirjojen lukemista, tietokirjoihin tutustumista.</p> <p>(Kunnari-lukudiplomi)</p>	<p>Kirjojen luokitteluun tutustuminen ja harjoittelu, lukuharrastuksen syventäminen.</p> <p>(Netlibris ja Kunnari-lukudiplomi)</p>	<p>Kirjasto-luokituksen harjoittelu, koulukirjasto-tietokannan käyttö, lukuharrastuksen syventäminen.</p> <p>(Netlibris ja Kunnari-lukudiplomi)</p>	<p>Kirjasto-luokituksen ja koulukirjastotietokannan käyttö tiedonhaussa ja muun luettavan valinnassa, lukuharrastuksen syventäminen.</p> <p>(Netlibris ja Kunnari-diplomi)</p>	<p>Kirjasto-luokituksen, koulukirjasto- ja Helmet-tietokantojen käyttö tiedonhaussa ja muun luettavan valinnassa, lukuharrastuksen syventäminen.</p> <p>(Netlibris ja Kunnari-diplomi)</p>
Yleinen kirjasto	<p>Lähikirjastoon tutustuminen, kirjastoauto, kirjastokortin hankkiminen.</p> <p>(KULPS: omatoiminen tutustuminen)</p>	<p>Lähikirjastoon tutustuminen, kirjastoauto, kirjastonkäytön harjoittelu.</p> <p>(KULPS: tilattavat kirjapaketit)</p>	<p>Kirjastopalvelun käytön harjoittelu.</p> <p>(KULPS: kirjavinkkaus)</p>	<p>Helmet-verkkokirjastoon tutustuminen, kirjan varaaminen.</p> <p>(KULPS: opetuspaketti, verkko-materiaali)</p>	<p>Tiedonhaun oppitunti kirjastossa eri aiheista, tiedonlähteet, lähdekritiikki ja tietokirjat.</p> <p>(KULPS- kirjastopolku)</p>	<p>Verkkokirjasto-retki koulussa kirjaston tuottaman materiaalin avulla</p> <p>(KULPS- kirjastopolku)</p>

Informaatioteknologian käyttö, Espoon suomenkielisen opetuksen tulosityksikkö (1.-9.Ik)

1.luokka

Tietokoneen käynnistäminen ja sammuttaminen, kirjautuminen omilla tunnuksilla, näppäimistöön tutustuminen. Ohjattu opetusohjelmiin tutustuminen, Opit.

2.luokka

Tekstinkäsittelyn alkeiden harjoittelu, tallentaminen. Itsenäisen opetusohjelmien käytön harjoittelua, Opit. Sähköpostin käytön harjoittelu.

3.luokka

Tekstinkäsittelytaitojen syventäminen, tallennus ja kansiorakenne, kuvan liittäminen tekstiin, sähköpostin käyttö, liitetiedosto. Opit-oppimis-ympäristön käyttö.

4.luokka

Hakupalvelimien, digikameran, kuvankäsittelyn ja skannerin käytön harjoittelua. Nettietikettiin, tekijänoikeuksiin tutustuminen. Tekstinkäsittelytaitojen syventäminen. Opit-oppimis-ympäristönä. Sosiaaliseen mediaan tutustuminen, esim. wiki.

5.luokka

Kuvankäsittelyohjelman ja esitystekniikan käyttö. Hakupalvelimien ja tietokantojen käytön harjoittelua. Tekijänoikeuksien tunnistaminen. Sosiaalisen median käytön harjoittelu. Taulukkolaskentaohjelman käytön harjoittelua.

6.luokka

Kuvankäsittelyohjelman ja esitystekniikan käyttö. Hakupalvelimet ja tietokannat. Sosiaalisen median käyttö. Taulukkolaskentaohjelman käyttöä. Multimediaesitykset.

Tiedonhallintataitojen prosessi, Espoon suomenkielisen opetuksen tulosityksikkö (1.-9.lk)

	7. luokka	8.luokka	9.luokka
1.Määrittele aihe/ongelma - mihin ja mitä tietoa tarvitset?	Aiheen omatoiminen valinta yhteisesti sovitusta kokonaisuudesta. Käsitteiden määrittelyä. Käsitekartta omien tietojen pohjalta. Aiheen rajaus. Tutkimuskysymysten asettaminen.		
2. Etsi ja nimeä tiedonlähteet - mistä löydät tietoa?	Koulukirjaston ja yleisen kirjaston aineisto, tietokantoihin tutustuminen, hakupalvelimet (esim. sanahakukoneet, aihehakemistot, uutuuksluettelot).	Tiedonhaun laajentaminen eri tietokantoihin, esim. lehti-, musiikki- ja artikkelitietokannat. Monipuolisten tiedonlähteiden valinta.	
3. Valitse tiedosta tarvitsemasi - oleellinen ja luotettava tieto	Aiheeseen tarvittavien tiedonlähteiden itsenäinen valinta. Tiedon luotettavuuden, tarkoituksenmukaisuuden, ajankohtaisuuden ja asenteellisuuden arviointia.		
4. Järjestele tietoa - tee tiedosta oma kokonaisuus	Eri lähteiden tietojen vertailu ja arviointi. Tehtävään sopivan tiedon valitseminen. Tietojen ja ajatusten järjestäminen ja muokkaaminen kokonaisuudeksi. Asioiden havainnollistaminen eri tavoin, esim. kuvin, kartoin ja taulukoin. Oman näkökulman esille tuominen.		
5. Esittele tuloksesi - johtopäätöksesi ja lähdemerkinnät	Sopivan esitystavan valinta. Lähdemerkintöjen tavan kertaaminen.	Sopivan esitystavan itsenäinen valinta. Lähteiden merkitsemisen varmentaminen. Suorien lainausten merkitseminen. Lähdeviittausten harjoittelua, esim. dvd:t, radio- ja televisio-ohjelmat ja verkkolehdet, sosiaalisen median tuotokset.	
6. Arvio prosessia ja työtä - miten onnistuit työssäsi?	Oman oppimisen arviointi. Rakentavan ja asiallisen vertaisarvioinnin harjoittelua. Ajankäytön ja työskentelymotivaation arvioiminen hankkeen edetessä.		

Kirjaston käyttötaidot: koulukirjasto ja yleinen kirjasto, Espoon suomenkielisen opetuksen tulosityksikkö (1.-9.lk)

7. luokka

8.luokka

9.luokka

Koulukirjasto

Oman koulukirjaston käytänteisiin tutustuminen ja harjoittelu. Kirjastoluokituksen, koulukirjasto- ja Helmet-tietokantojen käyttö tiedonhaussa ja muun luettavan valinnassa, lukuharrastuksen syventäminen.

(Netlibris ja Kunnari-lukudiplomi)

Yleinen kirjasto

Tutustutaan kirjaston ja verkon tarjoamiin tiedonlähteisiin ja niiden käyttöön. Painopisteenä on

HelMet-tiedonhaun opetus. Kirjavinkkaus on lukemaan houkuttelua ja tarinankerrontaa, mainio tapa tutustua ikäkaudelle sopiviin kirjoihin, kirjallisuuden lajeihin ja eri aiheista kertoviin kirjoihin.

(KULPS-kirjastopolku)

Kirjastoretki opettajan johdolla

Kirjastosta voi pyytää kirjapaketteja, aiheita vaikkapa Toisen maailman sodan aika. Kirjavalikoimaan voi pyytää sekä tieto- että kaunokirjallisuutta. Järjestämme 8.luokkalaisille mahdollisuuksien mukaan tiedonhallintataitojen opetusta ja kirjavinkkausta (esimerkiksi kirjallisuuden lajityypit: fantasia, scifi, jännitys ja kauhu).

Kirjastokäynti opettajan johdolla

Kirjastosta voi pyytää kirjapaketteja, aiheita mm.

kotimaiset kirjailijat (tieto- ja kaunokirjallisuutta) fiktion tekstilajeja, esim. runoja, novelleja tai satuja

Järjestämme 9. luokkalaisille tiedonhallintataitojen opetusta ja kirjavinkkausta mahdollisuuksien mukaan. Tiedonhallintataitojen opetuksessa tutustutaan erityisesti kirjaston ja verkon tarjoamiin tiedonlähteisiin ja niiden käyttöön. Oppilaiden kanssa harjoitellaan kirjastossa käytössä olevien suomalaisten ja ulkomaalaisten tietokantojen, esimerkiksi Kansallisbiografian ja Ebson, käyttöä.

Informaatioteknologian käyttö, Espoon suomenkielisen opetuksen tulosityksikkö (1.-9.lk)

9. luokan päättyessä

Yleistavoitteet

Oppilas osaa hyödyntää tieto- ja viestintätekniiikan mahdollisuuksia ja käyttää niitä luontevasti, säännöllisesti ja monipuolisesti eri oppiaineissa, oppimisprojekteissa ja arvioinnissa. Oppilas syventää ja laajentaa omaa osaamistaan koulun tarjoamien lisämahdollisuuksien mukaan.

Kirjoittaminen

Oppilas osaa käyttää sujuvasti tekstinkäsittely- ja julkaisuohjelmia erilaisten kirjoitelmien, esitelmien, raporttien ja julkaisujen kirjoittamiseen ja tuottamiseen. Oppilas osaa liittää tuotoksiinsa kuvia, taulukoita ja diagrammeja.

Digitaalinen kuva

Oppilas osaa digitaalisten kuvien tuottamisen ja muokkaamisen sekä graafista suunnittelua.

Digitaalinen ääni

Oppilas käyttää äänen ja musiikin teknologiaa ja sovelluksia sekä musiikin tietolähteitä Internet-verkossa. Oppilas käyttää mahdollisuuksien mukaan julkaisugrafiikkaa ja multimedian keinoja.

Internet, tietoverkot

Oppilas löytää sujuvasti tietoa erilaisista digitaalisista tietolähteistä, osaa käyttää verkkosanakirjoja ja tietosanakirjoja. Oppilas osaa arvioida kriittisesti Internetiä tiedon lähteenä ja löytämiään tietoja.

Sähköposti

Oppilas osaa käyttää sähköpostia ja hallitsee liitetiedoston käytön.

Verkko-oppimisympäristö

Oppilas osaa osallistua verkko-oppimisympäristöissä tapahtuvaan keskusteluun ja työskentelyyn.

Nettietiketti ja tekijänoikeudet

Oppilas tuntee Nettietiketin perussääntöjä ja ymmärtää sääntöjen tarkoituksen, toimii asiallisesti hyödyntäessään sähköpostia ja Internetiä ja työskennellessään verkko-oppimisympäristössä. Oppilas tietää tekijänoikeuksien perussääntöjä ja osaa toimia perussääntöjen mukaisesti.

Taulukot ja diagrammit

Oppilas osaa käyttää taulukkolaskentasovelluksen perustoimintoja; taulukoita, kaavoja ja lajitteluja sekä diagrammeja.

Tiedonhankinta- ja hallintataidot

Oppilas osaa tietojen hankintaa erilaisista lähteistä: tiedonhankinnan suunnittelua, lähteiden luotettavuuden ja käyttökelpoisuuden arviointia, muistiinpanojen tekemistä ja yksinkertaisten lähdemerkintöjen tekoa, aineistojen valikointia, ryhmittelyä ja rakentamista esitykseksi.